

Јавно заговарање на Иницијативата за РЕКОМ

Извештај, 7.07.2011.

Првата политичка поддршка на Иницијативата за РЕКОМ дојде од Парламентот на Црна Гора. На консултациите со пратениците на црногорскиот парламент, 30.06.2010 година, претседателот на парламентот, Ранко Кривокапиќ и пратениците и изразија целосна поддршка на цивилната иницијатива за основање на Регионална комисија за факти за жртвите и воените злосторства. Уследи поддршка од претседателот на Република Хрватска, Иво Јосиповиќ (31. август 2010), и од претседателот на Република Србија, Борис Тадиќ (01 септември 2010).

Потоа, Пододборот за човекови права на Европскиот парламент, на заседанието од 30.09.2010 година во Стразбур, даде целосна поддршка за цивилната иницијатива за основање на РЕКОМ. Директорот на делегацијата за односи со Албанија, со Босна и Херцеговина, со Србија, со Црна Гора и со Косово, господинот Едуард Кукан ги повика Европскиот парламент и Европската комисија долгорочно да ја поддржат “единствената иницијатива”. Во истата прилика директорот за западен Балкан во Генералниот директориум за проширување во Европската комисија, Пјер Мирел рече: “РЕКОМ е неопходна дополна на судските процеси и за неа мораме да добиеме целосна поддршка на владите и на парламентите “. Претседателката на Подкомитетот за човекови права во Европскиот парламент, госпоѓа Хајди Хаутула оцени дека “ова е прв пат една толку важна иницијатива да доаѓа оддолу кон нас”.

На Четвртиот интерпарламентарен состанок на Народното собрание на Република Србија и Европскиот парламент, 5.10.2010 година во Белград, претседателот на Одборот за европски интеграции на Народното собрание на Србија, Ласло Варга и претседавачот на делегацијата на Европскиот парламент за Албанија, за Босна и Херцеговина, за Србија, за Црна Гора и за Косово, Едуард Кукан, ја изразија својата поддршка за регионалната иницијатива за основање на РЕКОМ.

Европскиот парламент во Резолуцијата усвоена на 19.01.2011 година ја поддржа иницијативата за РЕКОМ, како процес за кревање на свеста и помирување ширум Западен Балкан и ги повика властите на Србија и на другите земји да дадат поддршка за оваа иницијатива.

Парламентарното собрание на 26.01.2011 година го усвои извештајот на известувачот на Комитетот за надворешни работи на Советот на Европа, господинот Пиетро Меркенао, кој ги повика “сите земји во регионот на бивша Југославија да учествуваат во основањето на РЕКОМ, независно од нивниот статус, за комисијата да ја оствари функцијата за целосно помирување и признавање на жртвите”. Парламентарното Собрание ја усвои Резолуцијата 1786 (2011) со која е посебно истакната поддршката за формирање Регионална комисија за констатирање на фактите за воени злосторства на територијата на некогашна СФРЈ (РЕКОМ) која има за цел да искаже целосно почитување и да ги признае сите жртви.

1.1 Јавно заговарање во Босна и Херцеговина

Претседателот на Странката за демократска акција (СДА) Сулејман Тихиќ се сретна со претставниците на Коалицијата за РЕКОМ на 15.02.2011 во Сараево. Во својата поддршка на Иницијативата за РЕКОМ, претседателот Тихиќ укажа дека регионалниот пристап има потенцијал да придонесе во расветлувањето на настаните во војните и да го спречи повторувањето на злосторствата во иднина.

Коалицијата за РЕКОМ на 28.03. 2011 година се состана со претседателот на Народната партија *Со работа за подобро*, Младен Иванковиќ Лијановиќ, кој даде поддршка за основање на РЕКОМ, укажувајќи на значењето на регионалниот пристап во утврдување на фактите кои треба да им ги оставиме на идните генерации.

Неколку министри на ниво на Федерацијата БИХ од редовите на Социјалдемократската партија (СДП) го поддржаа основањето на РЕКОМ. Претседателот на партијата, Златко Лагунџија на состанокот со претставниците на Коалицијата за РЕКОМ, 15.02.2011 година, ја изрази начелната поддршка на иницијативата за основање на РЕКОМ.

На состанокот со членовите на Коалицијата за РЕКОМ, 10.05.2011 година, претседателот и потпретседателот на Федерацијата на БИХ, господин Живко Будимир и господин Светозар Пудариќ, ја поздравиле задачата на РЕКОМ да помогне во расветлувањето на судбините на исчезнатите. Предупредија на опасноста од политичките елити во регионот кои имаат интерес да ја одржат постојната состојба. Вториот потпретседател на Федерацијата на БИХ, Мирсад Кебо иницијативата за РЕКОМ ја поддржа од порано, потпишувајќи ја Петицијата за основање на РЕКОМ.

Раководството на Хрватската демократска заедница (ХДЗ) на БИХ, со кои претставниците на Коалицијата за РЕКОМ се сретнаа на 23.05.2011 година, а планираат консултации со членовите на партијата и со хрватските здруженија на жртви за евентуална поддршка на Иницијативата за РЕКОМ. Во име на ХДЗ 1990 година заменик-претседателот, Мартин Рагуш ја поддржа Иницијативата за РЕКОМ и изрази подготвеност во Парламентот на БИХ да лобира за донесување одлука за основање на Регионална комисија.

Поддршка за основање на РЕКОМ даде и Наша партија, како и поголем број претседатели и началници на општините во Федерацијата на БИХ.

Од Република Српска реагираше началникот на општината Приједор, наедно и претседател на Демократската странка, Марко Павиќ. На поканата на Коалицијата за РЕКОМ за состанок, во одговорот кој го испрати на 30.05.2011 година го изнесе ставот дека фактите за воените злосторства треба да ги утврдува судот, а фактите со кои треба да се занимава РЕКОМ треба да ги утврди само историјата.

Коалицијата за РЕКОМ му ги предаде Иницијативата и Петицијата со 500 000 потписи за поддршка за основање на РЕКОМ, како и Предлог статутот на РЕКОМ на членот на Претседателството на БИХ, Жељко Комшиќ на 23.06.2011.

1.2 Јавно заговарање во Црна Гора

Претседателот на Владата на Црна Гора Игор Лукшиќ го поддржа основањето на РЕКОМ, на состанокот со претставниците на Коалицијата за РЕКОМ на 29.04.2011 година.

Претседателот на Црна Гора Филип Вујановиќ и упати на Коалицијата за РЕКОМ, на 11.05.2011 година, писмо на формална поддршка.

Основањето на РЕКОМ го поддржаа пратеничките клубови на Социјалдемократската партија, Бошњачката странка, Социјалистичката народна партија, Нова српска демократија, Демократската партија на социјалистите и албанските партии.

Владата на Црна Гора во јуни 2011 ја извести Коалицијата за РЕКОМ дека формирала работна група за разгледување на Иницијативата РЕКОМ.

1.3 Јавно заговарање во Хрватска

Претседателот на Република Хрватска Иво Јосиповиќ на 16.05.2011 година по вторпат и искажа поддршка на Иницијативата РЕКОМ. На состанокот со членовите/членките на Коалицијата за РЕКОМ, претседателот Јосиповиќ нагласи дека секое настојување да се утврди судбината на исчезнатите, да се обележи секоја жртва и да се казни секој злостор е важно за жртвите, за семејствата и за општеството во целост.

Поддршка на Иницијативата РЕКОМ и изразија и потпретседателот на Владата на Република Хрватска, Слободан Узелац, Самостојната демократска српска партија и бившиот претседател на Република Хрватска Стјепан Месиќ.

Иницијативата за РЕКОМ ја поддржаа пратениците во Хрватското собрание, Дамир Кајин (Истарско демократско собрание) и Ратко Гајица (независен пратеник), како и пратениците на Социјалдемократската партија на Хрватска, Ингрид Антиќевиќ – Мариновиќ, Шиме Лучин, Мирела Холи, Јосип Леко и Даворко Видовиќ. Поддршка за основањето на РЕКОМ даде и градоначалникот на Вуковар и член на СДП, Жењко Сабо.

Социјал-демократската партија на Хрватска не го поддржа основањето на РЕКОМ. Нејзиниот претседател, Зоран Милановиќ смета дека пописот на жртвите и утврдувањето на фактите за воените злосторства е обврска на секоја држава и дека не смее да се префрла на регионално ниво, или на некое регионално тело.

Петицијата за основање на РЕКОМ и Предлог статутот на РЕКОМ му се предадени на претседателот на Република Хрватска, Иво Јосиповиќ на 21.06.2011. Тогаш тој рече дека ќе ја промовира Иницијативата за РЕКОМ во рамките на своите регионални активности и во комуникацијата со Владата на Република Хрватска и со парламентарните политички партии.

1.4 Јавно заговарање на Косово

Членовите на Коалицијата за РЕКОМ му ја претставија Иницијативата за РЕКОМ на претседателот на Демократскиот сојуз на Косово, Исо Мустафи на 16.03.2011, кој изрази поддршка и подготвеност на таа партија во Парламентот на Косово да гласа за решението за основање на РЕКОМ. Коалицијата за РЕКОМ на 18.03.2011 година имаше состанок со потпретседателот на Алијансата за иднина на Косово, Адријан Џини, кој даде целосна поддршка за Иницијативата за РЕКОМ.

Иницијативата за РЕКОМ ја поддржа и Рада Трајковиќ, носител на Единствената српска листа. Таа на 16.05.2011 година, во изјава за медиумите рече дека РЕКОМ не смее да се пропушти, дека таа

комисија е единствена можност да се открие судбината на исчезнатите и да се утврдат фактите за воените злосторства.

Министерот за здравје на Косово, Ферид Агани, на состанокот со членовите на Коалицијата за РЕКОМ, на 07.06.2011 година порача дека РЕКОМ е единствениот пат кон вистината за злосторствата кои се прикривани од политички интереси.

Коалицијата за РЕКОМ не успеа на претседателката на Косово, Атифете Јахјага да и ја предаде Иницијативата за основање на РЕКОМ, Петицијата со 500 000 потписи и Предлог статутот на РЕКОМ. Нејзиниот кабинет по втор пат ја извести Коалицијата за РЕКОМ дека таа не е надлежна да ја прими Иницијативата за основање на РЕКОМ.

1.5 Јавно заговарање во Македонија

Иницијативата за РЕКОМ во Македонија ја поддржаа пратениците на Собранието на Република Македонија, Зимрета Јакупи (Демократска унија за интеграција) и Стојан Андов (Либерална партија), потпретседателот на Либералната партија Ивон Величковски, членот на извршниот одбор на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија, Дане Талески и партијата Достоинство.

Коалицијата за РЕКОМ не успеа да закаже состанок со претседателот на Македонија, Ѓорѓе Иванов, заради неговите обврски околу формирањето на Владата на Република Македонија.

1.6 Јавно заговарање во Словенија

Во Словенија Иницијативата за РЕКОМ ја поддржаа претседателот на Република Словенија, Данило Турк, претседателот на Државното собрание Павел Гантер, пратениците на Државното собрание Антон Андерлич (од Либералнодемократската партија на Словенија) и Ева Иргл (од Словенечката демократска партија), народната правобранителка Зденка Чебашек Травник и пратениците во Европскиот парламент Јелко Кацин и Тања Фајон.

Претседателот Турк го поздрави фактот дека иницијативата за основање на РЕКОМ произлезе од невладиниот сектор, нагласувајќи дека како таква може да придонесе за утврдување на фактите и во процесот на помирување.

Членовите на Коалицијата за РЕКОМ одржаа информативни состаноци со советникот на претседателот на Република Словенија, Ладислав Липич (1.06.2011) и со водителката на Секторот за човекови права во Министерството за надворешни работи, Ева Томич (7.06.2011) заради договор за предавање на Иницијативата за РЕКОМ.

Коалицијата за РЕКОМ на 22.06.2011 година, Иницијативата и Петицијата за основање на РЕКОМ, како и Предлог статутот на РЕКОМ, во кабинетот на претседателот на Словенија, му ги предаде на државниот секретар, Јожеф Школч.

1.7 Јавно заговарање во Србија

Иницијативата за РЕКОМ јавно ја поддржаа претседателката на Народното собрание на Република Србија, Славица Ѓукиќ Дејановиќ, претседателот на владата на Војводина, Бојан Пајтиќ и

претседателот на Собранието на Војводина, Шандор Егереш. Иницијативата ја поддржаа пратеничките клубови на Демократската партија, Социјалистичката партија на Србија, Партијата на здружените пензионери на Србија и група на малцинства. Потоа, Демократската партија, Обединетите региони на Србија, Движењето на ветераните, Српското движење за обнова, Лигата на социјалдемократите на Војводина и Либерално-демократската партија.

Во својата поддршка на Иницијативата за РЕКОМ, претседателката на Народното собрание, Славица Ѓукиќ Дејановиќ, особено го издвои пописот на настраданите во војните на просторот на некогашна СФРЈ.

Претседателот и пратениците на Собранието на Војводина ја поддржаа Иницијативата за РЕКОМ на 1.06.2011 година со јавен потпис на Петицијата за основање на РЕКОМ и со изјави за поддршка за основање на РЕКОМ.

Претседателот на Владата на Војводина, Бојан Пајтиќ, во својата изјава за медиумите рече дека ја дава својата поддршка зашто верува дека РЕКОМ може да придонесе во воспоставување на мир и стабилност во регионот. Нагласи дека “секоја жртва заслужува име и презиме, секој злосторник казна, а секој граѓанин вистина и правда”.

Демократската странка на конференцијата за печат со претставниците на Коалицијата за РЕКОМ на 17.05.2011 година објави дека дава политичка и оперативна поддршка за основање на РЕКОМ. Во интерес на Србија е да се утврдат фактите за она што се случуваше во војните, зашто тоа е единствен пат кон помирување во регионот, рече претседателката на таа партија Јелена Триван.

Претставниците на Коалицијата за РЕКОМ на 16.06.2011 разговараа со претседателот на Република Србија Борис Тадиќ за следните фази на процесот на РЕКОМ. Тој ја повтори својата поддршка за основање на РЕКОМ.

Коалицијата за РЕКОМ на претседателот на Србија, заради неговата зафатеност, се уште не успеа да му ги предаде Иницијативата, Петицијата со 500 000 потписи на граѓани за основање на РЕКОМ и Предлог статутот на РЕКОМ.